

Nr. 7 (42)

AUGUSTS 2005

Dundadznieks

Dundagas pagasta padomes izdevums

2. lpp. **Minhauzens** no skatuves otras puses.

3. lpp. **Kas jāzina** velosipēdistiem?

4. lpp. **Ciemā bija jūrskola, pagasta skola, zvejnieku kooperatīvs, ķieģeļu ceplis un ... lībieši.**

5. lpp. **8. oktobrī Dundagas vidusskolas salidojums.**

6. lpp. **Mūsu deļotāji iekaro zviedru sirdis.**

7. lpp. **Kas tie tādi lestadiāņi?**

Minhauzens mūspusē

Lielo pārbaudījumu Dundaga izturējusi godam. Šovasar nosvinēti trīs lieli svētki, pēdējie — VII Latvijas mednieku festivāls *Minhauzena svētki* no 5. līdz 7. augustam.

Svētki izdevās, sākot jau ar lielisko laiku — gandrīz vienīgajām saulainajām dienām lietainajā augusta sākumā, ar Minhauzenu uz skatuves Andra Bērziņa personā un Minhauzena siluetu pils logā, ar glītajām deļotāju meitenēm, ar precīzi izplānotu un raitu sacensību norisi — šo svētku centrālo pasākumu. Azarts un jautrība valdīja gandrīz vai ikkatrā sacensību veidā, vai tā bija tūrisma šķēršļu joslas pievārēšana, vai mamuta medības ar šķēpiem, vai nakts orientēšanās ar maisu galvā, lūkojot atrast medījumu, vai medījuma vilkšana īpaši apgrūtinātos apstākļos.

Visi rīkotāji, dalībnieki un arī vērotāji apliecināja, ka dundadznieki svētkus rīkot prot. Lai mācāmies no iespētā un dažām sīkām kļūdām

un nebaidāties iet tālāk citus gadus! **Gunārs Laicāns, pagasta padomes priekšsēdētājs:**

— Mani kā pašvaldības vadītāju uztrauca un reizē interesēja, kā tiks

galā ar tik lielu pasākumu. Kā tas būs — uzņemt gandrīz 3000 ciemiņu, nodrošināt viņiem vairākas dienas visu elementārai sadzīvei nepieciešamo, sākot jau ar nometni — telšu pilsētiņu, kā pilnībā izmantot parku un saliņu? Pārliecinājāties — tas mums ir pa spēkam.

Galvenais notikums bija sacensības. Precīzi un saskaņoti darbojās visi tiesneši galvenā tiesneša Alda Felta vadībā, jāuzteic arī iesaistītie pašvaldības darbinieki.

- **Andris Bērziņš Minhauzena ādā.**
- **Svētku emblēma medaļā uzvarētājiem.**
- **Tūrisma stafete sākas ar ūdens šķēršļa pārvarēšanu uz plostu.**

Man un daudzajiem svētku dalībniekiem ļoti iepatikās izgaismotā pils. Vēl viena ierosme, par ko der padomāt nākotnē! Ir īpaši kultūrvēsturiskajiem objektiem domāti *Latvenergo* projekti, mēs tajos varētu piedalīties.

Kopumā pasākums bija ļoti sarīkots, mēs tikām galā, un par to pal-

Redaktora ziņa

Ko māca svētki?

Vasara Dundagai pagājusi vienos svētkos. Diezin vai pagātnē otru tādu atradīsim. Kopumā viss aizritējis gods godam — esam pratuši sagatavoties, uzņemt ciemiņus, atstāt par sevi labu iespaidu un tā sevi daudzina.

Ko no lieliem saietiem varam mācīties? Pirmām kārtām gūvām apliecinājumu, ka spējam saliedēties kopīga mērķa labad. Kad jaunībā ej uz pirmo randiņu, tad arī gribas izskatīties labi, pat labākam, nekā tu patiesībā esi. Līdzīgas domas raisījās šovasar, bet šāda vēlme nav peļama. Sprotams arī, ka pēc tik lieliem ļaužu pūļiem zināmas pēdas vidē paliek. Vai lielākās mājas viesībās nesaplist neviens šķīvis un uz sniegbaltā galdauta nenopīl neviena limonādes lāse?

Tomēr atziņu medaļai ir arī otra

puse. Ir tādas jomas, kurās gribētos labāku kārtību arī ikdienā, arī tad, kad svētku bungas nerībinām. Atkal līdzība ar mājām. Mēs īpaši gatavojamies viesu uzņemšanai, tomēr kārtībai vajadzētu būt tādai, lai pašiem nebūtu jākaunas arī no nejauša ciemiņa.

Mēs priecājamies, ka aizvien sapostāks kļūst pagasta centrs. Diemžēl to nevar teikt pat visiem objektiem, kas atzīmēti tūrisma ceļvežos un uz kuriem norāda brūnās ceļazīmes. Arī par mūsu parku, kas tikai daļēji ir pašvaldībai pārziņā, bet ceļotāju acīs ir DUNDAGAS vizītkarte. Jā, uz svētkiem, tad gan! Gandrīz vai jāvēlas, lai pēc iespējas ātri nāktu jauns *Minhauzens...*

Alnis Auziņš

Septembrī

1. IX plkst. 11.00, saldinot jaunā mācību gada sākumu, mazos gaidīs izpriecas uz piepūšamās pilsētiņas **Mazās skolas sporta laukumā.** Prieks maksās Ls 0,30.

1. IX plkst. 13.00 pilī jauno mācību gadu sāk Dundagas mākslas un mūzikas skola.

1. IX plkst. 18.00 (vietu paziņos

atsevišķi) koncertēs Talantu fabrikas Kešs (Ls 0,50), no plkst. 19.00 līdz 23.00 diskotēka (Ls 1,00).

Kas ir trīsreiz 16?

Jauniešus, kas vēlas Dundagā radīt savu *tusiņu* vietu, aicinu pulcēties **16. IX plkst. 16.00 pie tautas nama.** Pirmajiem 16...

Santa Maksimoviča

• **Kādu medījumu vilkt vieglāk — ozolkoka bluķi vai īstu alni?**

dies visiem mūsu ļaudīm un dalībniekiem! Gribētos, lai vismaz vieni lieli svētki Dundagā notiktu katru gadu.

Andris Kojro, izpilddirektors:

— Darba bija daudz. Mūsu uzdevums bija nodrošināt dalībniekiem mazgāšanos, ierīkot tualetes, apsaimniekot atkritumus, gādāt par kārtību. Pašvaldības darbinieki arī līdzēja sacensību raitā norisē. To visu godam izdevās veikt.

Sākotnēji pret lielo ieceri izturējāmies piesardzīgi — kā izdosies? Ta-

gad, pēc svētkiem, jāatzīst, ka veicās ļoti un ka tas mums bija vajadzīgs, lai iedrošinātu rīkot lielus pasākumus arī nākotnē.

Paldies visiem, kas pielika palīdzīgu roku!

Alnis Auziņš
Jāņa Brauna foto

Izvērstāku izpilddirektora atskatu lasiet 2. lappusē!

Vairāk nekā 300 fotoattēlu un rezultātu tabulu varat apskatīties Latvijas Mednieku asociācijas interneta vietnē <http://www.latma.lv/minh1.htm>

Mēneša jautājums

Pagājusi vasara. Nomainījušies mūsu eksperti. Bet jautājumi paliek, un atsākam ar ļoti nopietnu. Vai jums sēņojot un ogojot gadījies apmaldīties?

Lidija Siliņa, pensionāre

Apmaldījos pavisam nesen, augustā. Kopā ar dakteres Salcevičas ģimeņi bijām devušies sēņot Ķurbes pusē. Diena jauka, saulīte spīd, sēnes arī var atrast... Pēkšņi es atjēdzos, ka vairs nezīnu, uz kuru pusi iet. Nātres un dadži pāri galvai... Uztraucos ne pa jokam, jo — laiks iet un mani taču gaida! Beidzot tomēr izkļūstu uz kāda ceļa, bet man nav ne jausmas, uz kuru pusi iet. Par laimi, ieraugu mājas. Eju iekšā. Laipns puisis, mežsargs Andris Alksnis, iesēdināja mani džipā uz nogādāja pie dakteres Salcevičas. Paldies par to!

Māra Zadiņa, 12. klases skolniece

Man, par laimi, nav gadījies mežā apmaldīties. Pēdējā laikā gan neesmu ne ogojusi, ne sēņojusi, taču, kad to darīju, tad staigāju tikai pa pazīstamām vietām. Vispār — ogot man galīgi nepatīk, labāk tomēr sēnes lasīt.

Runas vīriem ir spēks rokās

Pagasta padomē 25. jūlijā...

► Pirmpirkuma tiesības

Atteicās no pirmpirkuma tiesībām uz nekustamiem īpašumiem *Krūmāji* (10,4 ha), *Mazdaniņi* (9,6 ha), *Vējlauzes* (24,8 ha), *Nāburgi* (5,8 ha), *Purvlejas* (14,8 ha), *Gundegas* (21,8 ha) un *Jaunbrieži* (9,7 ha), kā arī no īpašuma *Arāji* atdalāmā 7,4 ha zemes gabala, no *Ozolniekiem* atdalāmā 15,5 ha zemes gabala, no *Rozīšiem* atdalāmā 3,6 ha zemes gabala, no *Lejaslaukiem* atdalāmā 5,6 ha zemes gabala un no *Jauntierkiem* atdalāmā 9,4 ha zemes gabala.

► Artēziskās akas sūkņi

Nolēma palīdzēt dzīvojamai mājai *Pipari* iegādāties artēziskās akas sūkni (Ls 400). Iedzīvotājiem sūkņi būs jāizpērk.

► Dzīvokļa izīrēšana

Izīrēja 9. dzīvokli *Baltajā skolā*.

► Tautas nama uzturēšana

Laužot nomas līgumu ar s/o *Dundagas Vārpa* un ar 1.augustu pārņemot Tautas namu pašvaldības apsaimniekošanā, padome aprēķināja atlikušo šā gada 5 mēnešu Tautas nama saimnieciskos izdevumus. Tiem jāatvēr ap Ls 1916.

► Skolēnu pārvadājumi

Uzdeva konkursu, izsoļu un cenu aptaujas vērtēšanas komisijai izsludināt konkursu skolēnu pārvadāšanai Dundagas pagastā 2005./2006. mācību gadā.

► Talsu un Pils ielu krustojums

Atbalstīja sagatavoto Talsu un Pils ielu krustojuma rekonstrukcijas projektu un nolēma veikt cenu aptauju.

► Nosaukuma piešķiršana

No īpašuma *Rozīši* atdalāmam

3,6 ha zemes gabalam piešķīra nosaukumu *Vējrozes*, no *Arājiem* atdalāmam 7,4 ha gabalam — *Arājmēži*, no *Ozolniekiem* atdalāmam 15,5 ha gabalam — *Ozolmalas*, no *Lejaslaukiem* atdalāmam 5,6 ha gabalam — *Zīlites*, no *Jauntierkiem* atdalāmam 9,4 ha gabalam — *Dzērvenes*.

► Vēja ģenerators

Atļāva izstrādāt tehnisko projektu viena vēja ģenerators būvei īpašumā *Vējkalnī*.

► Seismoloģiskie novērojumi

Pieņēma Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras ierosmi izveidot Šlīteres bakā seismoloģisko novērojuma punktu.

► Pašvaldības policists

Atbalstīja Andra Vīksnas pieņemšanu darbā par Dundagas pašvaldības policijas inspektoru.

► Dabas aizsardzības plāns

Pieņēma sagatavoto īpaši aizsargājamās dabas teritorijas — dabas lieguma *Kadiķu nora* — dabas aizsardzības plāna projektu.

Dundagas meži (Nauris Freimuts) un Imants Zingņiks ar transportu.

Ierīkojām tualetes. Sākotnēji domājām, ka pietiks ar 15, bet galu galā iekārtojām pavisam 32 (divas no tām pagasta tualetes). Skaits visai liels, bet bija trīs lielākas ļaužu pulcēšanās vietas — telšu pilsētiņa, parka estrāde un

• *Andra labo darbu brigādes puikas dodas labot neizbraucamās ceļa vietas.*

Andra Kojro foto.

nu, kas bija uzpildīta ar ūdeni un aprīkota ar krāniem.

Sakārtojām pludmali, tā ka mūsu diķī varēja izpeldēties, ko daži arī izmēģināja. Šajos darbos palīdzēja SIA

pirmajā vakarā salīņa.

Piedalījāmies sporta sacensību rīkošanā. Aldis Felts bija aicinājis mūsu cilvēkus talkā, un viņi lietpratīgi tika ar visu galā.

Pašlaik lielākā daļa Matsalu nacionālā parka ir valsts īpašums, taču pa daļai tā joprojām pieder arī privātajiem zemju īpašniekiem. Parka teritoriju izmanto zvejošanai, tradicionālai ganišanai un siena gatavošanai, mazākā mērā — arī mežsaimniecībai, medniecībai, kā arī lauksaimniecībai parka perifērijas zonā.

Matsalu nacionālā parka vides gidi mūs iepazīstināja ar dažādu pļavu tiptiem un demonstrēja katram no tiem piemērotāko apsaimniekošanas veidu: ganišanu, vēlo pļauju, niedrāju pļaušanu ziemā. Viņi atklāti stāstīja arī par grūtībām un neveiksmēm. Apšpiezot pašreizējo bioloģiski vērtīgo pļavu kopšanas atbalsta maksājumus, igauņu vides speciālisti uzteica latviešus, kas panākuši ievērojami lielākus maksājuma apjomus saviem zemniekiem nekā tos saņem igauņu lauksaimnieki.

Lielākie ieguldījumi pļavu sakopšanā ir jāveic, uzsākot kopšanu, t.i., atbrīvojot no liekā apauguma. Nekādā gadījumā nedrīkst pielaut, ka pļavu kādu gadu nenopļauj vai nenogana. Katram pļavas tipam ir jāseko līdzi, lai tajā būtu pielaujama zāles aug-

► Teātra sporta svētki

Nolēma atbalstīt 8. — 11. augustā Latvijas Skolu teātra sporta svētkus Dundagā un piešķirt finansējumu Ls 300.

... 1. augustā

► Ūdenssaimniecības attīstības investīciju projekts

Pieņēma SIA *Konsorts* 2005. gada jūnija ziņojumu *Papildinājums TEP ziņojumam (Ūdenssaimniecības attīstība 14 Kurzemes reģiona pašvaldībās), Dundagas pašvaldības ūdenssaimniecības projekta maksājumu plūsma* un tajā iekļauto prioritāro investīciju programmu par € 1 391 527,30.

Projektā apstiprināja šādus darbus: ūdens ieguves sakārtošana, ūdens apgādes tīkla paplašināšana par 2 190 m, 36 aizbīdņu un 20 hidrantu nomaiņa vai uzstādīšana, ūdens torņa rekonstrukcija, Jaundundagas ūdenssagatavošanas iekārtu uzstādīšana un ūdensapgādes tīkla izbūve (500 m), notekūdeņu sistēmas paplašināšana

Parūpējāmies par satiksmes regulēšanu. Man palīdzēja Ivars Šleiners un Raitis Sirkels Pils ielas abos galos, ziņojot par notiekošo. Mēs uzminējām, ka tā jārikojas, jo tik lielā dalībnieku pieplūdumā kāds var nepamanīt kādu norādi, kādam kaut kas jāpaskaidro. Ja kādā vietā bija grūti izbaupt, tad gājām talkā un iebērām risēs granti.

Devām atļauju vairāk nekā 10 firmām tirgoties gan ar pārtikas precēm, gan ar alu un stipriem alkoholiskajiem dzērieniem, gan ar ieročiem un mednieku tērpiem. Pārdevējus parkā izkārtēja Inita Kojro.

Kārtība bija laba. Īpaši starpgadījumi nenotika. Pasākumos, kuros ir desmit reižu mazāks dalībnieku skaits, gadās lielākas nekārtības. Nav ziņu, ka no kāda dārza būtu pazudis kāds gurķis vai ābols. Uz salīņas gan palika redzamas pasākuma pēdas, pēc lietus citādi nevarēja būt. Citus postījumus nemanījām.

Dabas māte arī apžēlojās, lietus neliija.

Labi palīdzēja vasaras darbos nodarbinātie jaunieši. Meitenes pēc svētkiem otrā rītā sakārtoja salīņu, zēni pārvietoja soliņus un veica citus darbus. Jāuzsver, ka vasarā strādājošie jaunieši tāpat kā pagājušajā gadā ir apzinīgi, īpaši meitenes izceļas ar augstu darba kultūru, spēj tikai dot darāmo.

stums, kas nepieciešams tur ligzdojošiem putniem. Zemnieki, kas apsaimnieko palieņu pļavas, subsīdiu maksājumu saņem tikai pēc nacionālā parka vides speciālistu apsekojuma un atzinuma saņemšanas.

Parka apmeklējuma laikā aprunājāmies ar vienu no lielākajiem zemniekiem, kurš nomā un apsaimnieko valstij piederošo nacionālā parka teritorijas daļu. Zemnieks atzina, ka lielus ienākumus viņa saimnieciskā darbība nenes, bet ir iespējams gan uzturēt esošo saimniecību, gan arī atlicināt naudu tālākai attīstībai. Galvenais uzdevums ir organizēt saimniecisko darbību saskaņā ar nacionālā parka nosacījumiem.

Pēc visa redzētā kopīgi secinājām, ka igauņu zemnieki ir līdzvērtīgā stāvoklī ar mūsu zemniekiem, bet viņi nevis meklē vainas citos (valsts likums vai Eiropas Savienības (ES) direktīvās, valsts vai vietējā pārvaldē), bet apņēmīgi, soli pa solim mērķtiecīgi un pārdomāti darbojas. Nacionālā parka administrācija pilnībā izprot arī zemnieku intereses un to, ka visu nosaka ekonomika. Nevar prasīt zemniekam darīt to, kas tautsaimnieciski nav iz-

par 980 m, jaunas notekūdeņu sūkņu stacijas izbūve, 560 m notekūdeņu sistēmas rekonstrukcija, notekūdeņu sūkņu stacijas rekonstrukcija, centrālās un Jaundundagas notekūdeņu attīrīšanas ietaišu būvniecība.

Nolēma nodrošināt projektam nepieciešamās finanses, informācijas sniegšanu un cilvēkresursus, pašvaldību aizņēmumu un galvojumu kontroles un pārraudzības padomei sniegt atzinumu par pašvaldības spēju ņemt 2007. gadā no Valsts kases 3,8 % kredītu Ls 97 797 un iekļaut šo summu pašvaldības kredītsaistībās.

► Videonovērošana centrā

Iepazinās ar tehniskām iespējām ierīkot Dundagas centrā videonovērošanu un ar tās aptuvenām izmaksām. Četras kameras ar visu aprīkojumu maksā ap Ls 1500 —1700.

Nolēma atbalstīt videonovērošanas aparatūras iegādi un uzstādīšanu, līdz budžetā ienāks papildu līdzekļi.

Protokolus pārlūkoja Aivars Miška

Savukārt Vitālijs Nazarovs nāca talkā, svētku laikā diķi aizdedzinot ugunsgrākus. SIA *Kureks* atvēlēja 7,8 kubikmetrus zāģmateriāla, un z/s *Jaunemari* ātri izgatavoja 100 solus, pavisam ar 400 sēdvietām.

Pašam man svētki patika. Nedaudz izdevās pafotografēt, lai iemūžinātu ne tikai svētkus, bet arī aizkulises jeb pasākuma tapšanu. Telšu pilsētiņas skats vien bija ko vērts — ar dažādiem saukļiem un karogiem. Interesanta bija sporta un kultūras programma. Pirmajā vakarā uz salīņas notika balle ar grupu *Hallo*. Varbūt bija patumšs, toties skaisti iegaismojās pils. Uz jaunās estrādes grīdas varēja izlīdēt kājas diskotēkā, bet otrā vakarā uzstājās grupa *Deficits*.

Naudas ziņā pašvaldība gandrīz neko neiztērēja. Deputāti bija lēmuši, ka vajadzības gadījumā varam pabalstīt pasākumu. Joprojām notiek norēķini, to ir daudz, bet šķiet, ka īpaši maksāt nevajadzēs. Bija sponsori, turklāt esam iemantojuši jaunus solus ar 400 vietām, mazgātuves ar 20 vietām, elektroaprīkojumu — kabeļus un sadales skapjus.

Sadarbība ar VAS *Latvijas valsts meži* un Aldi Feltu bija laba. Ceru, ka visiem viesiem palikām jaukā atmiņā. Ja tā patiesi bija, tad tas vien ir ieguvums, tāpat kā uzkrātā pieredze.

Alnis Auziņš

Palieņu pļavu atjaunošana

Dundadzniekā jau esam rakstījuši, ka mūsu pagasta padome ir iesaistījusies valsts mēroga projektā *Palieņu pļavu atjaunošana ES sugām un biotopiem*, ko vada Latvijas Dabas fonds un finansē no Eiropas Savienības LIFE-Daba projektu līdzekļiem.

Projektā paredzētās norises notiks Raķupes ielejas dabas liegumā. Lielākās bioloģiski vērtīgās pļavas šī lieguma Dundagas pagasta teritorijas daļā atrodas *Varleju-Iernieku* un tiem pieguļošos īpašumos.

No 4. līdz 5. augustam notika projektā iesaistīto speciālistu, pašvaldības darbinieku un zemes īpašnieku pieredzes brauciens uz Matsalu nacionālo parku Igaunijā. Baltijā pirmo un vienu no veiksmīgākajiem pļavu atjaunošanas un apsaimniekošanas paraugiem brauca skatīties 35 intereseanti no visas Latvijas. Raķupes ielejas dabas lieguma atjaunošanas projektā ir iesaistījušās Ances un Dundagas pašvaldība. Šajā braucienā piedalījās Ances pagasta padomes priekšsēdētā-

ja un viena liegumā esošo palieņu pļavu īpašniece. Dundagas pašvaldību pārstāvēja Gunta Abaja un Maira Remesa no Attīstības nodaļas.

Lielākā daļa Matsalu nacionālā parka raksturīgās ainavas veidojusies ilgstošā ekstensīvā saimniekošanā. Tradicionālās saimniekošanas metodes padomju gados aizstāja ar kolektivizāciju un intensīvu lauksaimniecisko ražošanu. 1990. gadā kolhozi izputēja, un lopu skaits kļuva kritiski mazs. Tāpēc lielākā daļa dabisko zālāju aizauga ar krūmiem. Lai to pārtrauktu, jau 1996. gadā nacionālā parka administrācija ar Igaunijas Vides ministrijas finansiālu atbalstu izstrādāja zālāju apsaimniekošanas shēmu. Pirmo reizi Baltijā zemniekus finansiāli atbalstīja, lai viņi noganītu un pļautu 3500 ha piekrastes aizaugošu pļavu. Ar Zviedrijas Pasaules Dabas fonda atbalstu zemniekiem palīdzēja iegādāties traktorus un pļaujmašīnas, un dažādu citu starptautisku projektu iesaistīšana veicināja šīs vietas attīstību.

Ko tie nospriež, tas paliek

... 22. augustā

► Pirmpirkuma tiesības

Atteicās no pirmpirkuma tiesībām uz nekustamo īpašumu *Stirniņi* (5,1 ha).

► Atbalsts luterāņu draudzei

Atbalstīja evaņģēliski luteriskās draudzes lūgumu un piešķīra Ls 692,50 bruģakmens laukuma izveidei baznīcas priekšā.

► Individuālā darba atļaujas

Atļāva Mārai Vasariņai nodarboties ar individuālo darbu — keramikas iz-

strādājumu ražošanu.

► Projektēšanas darbi

Atļāva īpašumā *Dižozoli* uzsākt savrupmājas apbūves projektēšanas un būvniecības darbus. Atļāva īpašumā *Ūdri* uzsākt tehniskā projekta sagatavošanu dzīvojamās mājas rekonstrukcijai un malkas novietnes būvniecībai. Atļāva izstrādāt tehnisko projektu saimniecības ēkas rekonstrukcijai Cirstes ciema *Mežlidumos*.

► Zemes noma

Apstiprināja sagatavoto zemes nomas līgumu ar SIA *Wincono Latvia* par īpašumu *Muņu Grabi*. Noraidīja ĀSA

Profesionālā attīstība lūgumu iznomāt īpašumu *Muņu Grabi*.

► Dzīvokļu jautājumi

Nolēma izīrēt apdzīvojamo platību Mazalakstes ciema *Baltā skolā* dz. nr. 3.

► VSPC nolikums

Apstiprināja pārstrādāto Dundagas Veselības un sociālās palīdzības centra nolikumu.

► Saistošie noteikumi

Pieņēma saistošos noteikumus Nr. 5 *Par sociālo palīdzību Dundagas pagasta iedzīvotājiem*, Nr. 6 *Par sociālo aprūpi mājās*, Nr. 7 *Par sociālo rehabilitāciju*.

► Sadarbības līgums ar Sāres pašvaldību Igaunijā

Apstiprināja Sāres pašvaldības sadarbības līgumu un pilnvaroja pagasta

padomes priekšsēdētāja vietnieku Austri Kristapsonu vizītes laikā Igaunijā to parakstīt.

► Lattelekom rekonstrukcijas

Nolēma rezervēt 2005. gada budžetā Ls 7000 ietvju rekonstrukcijai pēc *Lattelekom* veiktās kabeļu ieguldīšanas.

► Viesu nams un muzejs pilī

Projekta *Līvūd Rānda — kultūrvēsturiskais ceļojums līvu zemē* ietvaros ir sagatavots tehniskais projekts Ziemeļkurzemes novadpētniecības un lībiešu vēstures muzeja izveidei Dundagas pilī. Sagatavots arī tehniskais projekts viesu namam. Šo projektu īstenošanai pašvaldībai jāpiepalās Eiropas reģionālā attīstības fonda projektu konkursā un jānodrošina Ls 59 750 līdzfinansē-

jums (25% no kopējām izmaksām).

Nolēma projektu pieteikt konkursā un nodrošināt prasīto priekšfinansēšanu Ls 239 000 (to veiksmīgas projekta izpildes gadījumā vēlāk atmaksā atpakaļ).

Nolēma pašvaldību aizņēmumu un galvojumu kontroles un pārraudzības padomei sniegt atzinumu par pašvaldības spēju šai vajadzībai 2006. gadā ņemt Ls 239 000 kredītu un iekļaut plānotā kredīta summu pašvaldības kredītsaistībās.

► Nosaukuma piešķiršana

No īpašuma *Bitenieki* atdalāmajiem 8 ha zemes piešķīra nosaukumu *Jaunrūķi*.

Protokolu pārlūkoja Aivars Miška

PAR SOCIĀLO REHABILITĀCIJU

Apstiprināts 25.08.2005. ar Dundagas pagasta padomes lēmumu Nr. 203 (prot. Nr. 10, 19. §). Padomes priekšsēdētājs G. Laicāns

Dundagas pagasta padomes struktūrvienības
Veselības un sociālās palīdzības centrs
saistošie noteikumi
nr. 7 Par sociālo rehabilitāciju

Izdoti, pamatojoties uz likuma
Par pašvaldībām 43. panta 3. daļu

Dundagas pagasta padomes struktūrvienība
Veselības un sociālās palīdzības centrs
Reģ. nr. 90001111124,
Pils iela 6, Dundaga, Talsu raj., LV 3270,
tālrunis 3232303

SAISTOŠIE NOTEIKUMI Nr. 7 PAR SOCIĀLO REHABILITĀCIJU

1. Vispārīgie noteikumi

1. **Sociālā rehabilitācija** — pasākumu komplekss, kas vērsti uz sociālās funkcionēšanas spēju atjaunošanu vai uzlabošanu, lai nodrošinātu personas pilnvērtīgu iekļaušanos sabiedrības dzīvē.

2. **Sociālais rehabilitētājs** — darbinieks ar profesionālo kvalifikāciju sociālajā rehabilitācijā (atbilstoši valsts pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības standartam).

3. **Sociālā rehabilitētāja klients** — vajadzība pēc sociālās rehabilitācijas parasti ir cilvēkiem, kuri ir bijuši ieslodzījumā vai ārstēti piespiedu kārtā (piemēram, narkomāni, alkoholiķi), kā arī cilvēkiem ar invaliditāti, īpaši pieaugušajiem un bērniem ar smagiem vai vidējiem garīgās un fiziskās attīstības traucējumiem, ilgstoši dzīvojošiem slēgtā tipa medicīniskās iestādēs, veciem cilvēkiem.

4. Sociālajam rehabilitētājam savā praktiskajā darbībā jāievēro LR tiesību akti (LR likumi *Par sociālo palīdzību* un *Ārstniecības likums*), LR MK un Labklājības ministrijas normatīvie akti, kā arī sociālā rehabilitētāja profesijas nolikumu.

5. Sociālo rehabilitāciju saskaņā ar likumu *Par pašvaldībām* nodrošina pil-

sētu un pagastu pašvaldības.

6. Pašvaldības sociālā rehabilitācija ir pakļauta VSPC sociālajam dienestam un VSPC vadītājam.

7. Sociālo rehabilitāciju finansē no pašvaldības līdzekļiem (VSPC Sociālā dienesta gada budžeta tāmes), sociālās rehabilitācijas finansēšanai var piesaistīt citi juridisko personu līdzekļus.

8. Sociālā rehabilitētāja pakalpojumi jānodrošina pēc individuāli izstrādātas sociālās rehabilitācijas programmas, ko izstrādā sociālais rehabilitētājs sadarbībā ar sociālo darbinieku un apstiprina VSPC vadītājs. Programma reizi gadā tiek pārskatīta kopā ar sociālo darbinieku, ārstējošo ģimenes ārstu, papildinot un koriģējot.

9. Sociālais rehabilitētājs ir atbildīgs par individuālās palīdzības sniegšanu klientiem un rehabilitācijas programmas izpildes gaitu.

10. Sociālā rehabilitētāja darbībai ir jābūt dokumentētai. Jāgarantē konfidencialitāte par klientu saņemtajām informācijām.

11. Par sociālā rehabilitētāja atbilstošu izglītību, profesionālo izaugsmi, kompetences celšanu atbild VSPC vadītājs.

2. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanas veidi

1. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi tiek sniegti personas dzīvesvietā, VSPC stacionārā, bērnu dienas centrā *Mājas*, Dundagas sociālās aprūpes fondā, PSA *Ziemeļkurzeme* pansionātā u.c.

2. Lai sekmētu pašvaldībā pieejamo resursu izmantošanu un nodrošinātu personas iekļaušanos sabiedrībā, sociālais darbinieks un sociālais rehabilitētājs sadarbībā ar citiem speciālistiem katrai sociāli rehabilitējamai personai izstrādā un īsteno individuālās sociālās rehabilitācijas plānu.

3. Sociālā rehabilitētāja profesionālie pamatuzdevumi

1. **Sociālā rehabilitētāja darbības mērķis** — plānot, vadīt un organizēt sociālās aktivizēšanas darbu tā, lai veicinātu indivīda iekļaušanos sabiedrībā.

Kopā pret alkoholismu

Mēs visi saprotam un apzināties, kādu postu nodara pārmērīga alkohola lietošana — izirst ģimenes, rodas vardarbība u.tml. Ar alkoholismu mūsu valstī sasklimst joprojām daudzi. To rāda arī personu skaits, kas meklējuši speciālistu palīdzību. 2000. gadā reģistrēti 96,8 saslimšanas gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem, un tas ir par 17,8% vairāk nekā 1999. gadā. Savukārt 2002. gadā reģistrēti 97,4 saslimšanas gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem. Īpaša uzmanība jāpievērš bērnu un pusaudžu alkoholisma rādītājiem, jo tie pieaug no gadu uz gadu.

2002. gadā no saindēšanās ar alkoholu Latvijā miruši 176 cilvēki (vecumā

no 15 līdz 70 gadiem), bet 2003. gadā — 219 cilvēki. 2003. gadā transporta negadījumos bojā gājuši 428 cilvēki, un 7,3% gadījumu iemesls bijis alkohola lietošana.

Veselības un sociālās palīdzības centra (VSPC) sociālais dienests jau mēnesi uzsācis cīņu pret alkoholismu pagastā. Pašreiz ar sociālā dienesta palīdzību ārstēšanu saņēmuši pieci pagasta iedzīvotāji.

Sociālais dienests aicina šajā darbā iesaistīties Dundagas pagasta padomi, policiju un visu sabiedrību.

Sociālais dienests arī aicina pagasta iedzīvotājus, kas vēlas atbrīvoties no alkohola atkarības, griezties pie VSPC

vadītāja vai arī sociālajā dienestā pie sociālajiem darbiniekiem. Mēs informēsim par dažādām ārstniecības metodēm, izmaksām un nokļūšanu ārstniecības iestādē. Sociālais dienests nepieciešamības gadījumā palīdzēs segt ārstēšanās un transporta pakalpojumu izmaksas.

VSPC sociālais dienests un vadītājs garantē konfidencialitāti.

Valdis Rande, VSPC vadītājs

Ritenbraucēji!

Sākas jaunais mācību gads. **Lūdzam ikkatru Dundagas iedzīvotāju ievērot Ceļu satiksmes noteikumu 217. punktu:** braukt ar velosipēdu pa brauktuvi vai nomali atļauts personām, kas nav

- psiholoģisku komfortu;
- Sociālais rehabilitētājs savā praksē izmanto šādus galvenos prakses principus:
 - sociālais rehabilitētājs darbojas pēc sociālā taisnīguma principa;
 - darbojas nediskriminējoši un konfidenciali;
 - izmanto skaidru, tekošu un efektīvu komunikāciju;
 - novērtē saistību starp individuālajām problēmām, sabiedrības vajadzībām un strukturālajām nepilnībām;
 - veicina un aizstāv individuālās tiesības un iespējas pakalpojumu sniegšanā.

4. Sociālā rehabilitētāja ētikas normas.

- Sociālā rehabilitētāja profesionālā uzvedība.
- Sociālā rehabilitētāja ētiskā atbildība attiecībā ar klientu.
- Sociālā rehabilitētāja atbildība attiecībā pret kolēģiem.
- Sociālā rehabilitētāja ētiskā atbildība attiecībā ar darba devēja organizāciju.
- Sociālā rehabilitētāja atbildība pret profesiju.

5. Sociālajam rehabilitētājam nepieciešamās prasmes

- Prasme strādāt ar indivīdu un grupām.
- Labā komunikēšanās prasme un empātija.
- Prasme informācijas iegūšanā, analizē un izmantošanā, ievērojot konfidencialitāti.
- Iemaņas darbā ar bērniem, veciem cilvēkiem, personām pēc ieslodzījuma, personām ar atkarības problēmām, cilvēkiem ar speciālām vajadzībām.

6. Tiesības saņemt sociālās rehabilitācijas pakalpojumus.

- Bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, ja nav iespējams nodrošināt viņu aprūpi un audzināšanu audžuģimenē vai pie aizbildņa.
- Pensijas vecuma personām.
- Invalidiem un personām ar redzes vai fiziska rakstura traucējumiem.

jaunākas par 12 gadiem, ar mopēdu — personām, kas nav jaunākas par 14 gadiem. Šādā gadījumā velosipēda vadītājam jābūt klāt velosipēda, mopēda vai jebkura mehāniskā transporta līdzekļa vadītāja apliecībai (mopēda vadītājam — mopēda vai jebkura mehāniskā transportlīdzekļa vadītāja apliecībai), **un 218. punktu:** braukt ar velosipēdu pa brauktuvi vai nomali pilngadīgas personas pavadībā atļauts bērniem, kas nav jaunāki par 7 gadiem. Dzīvojamās zonās un daudzdzīvokļu namu pagalmos bērniem neatkarīgi no to vecuma braukt ar velosipēdu atļauts patstāvīgi.

Minētie noteikumi attiecas arī uz pilngadīgajām personām.

Lūdzu, neapdraudiet savu un citu personu dzīvību un veselību, sakārtojiet savus braucamrīkus atbilstoši ceļu

- Bērniem un pilngadīgām personām ar smagiem garīgā rakstura traucējumiem, kurām nav nepieciešama atrašanās specializētā ārstniecības iestādē un kuru stāvoklis neapdraud apkārtējo drošību.
- Personām, kuras cietušas no prettiesiskām darbībām.
- Personu grupām, kuru iekļaušanās sabiedrības dzīvē ir apgrūtināta citu iemeslu dēļ.
- Personām pēc brīvības atņemšanas un soda izciešanas.
- Personām, kurām ir izveidojusies atkarība no alkohola, narkotiskajām vai psihotropajām vielām.

7. Rehabilitējamās personas pienākumi un tiesības.

- Tiesības bez maksas iegūt no sociālā rehabilitētāja informāciju par iespējām saņemt sociālās rehabilitācijas pakalpojumu, to saņemšanas nosacījumiem un kārtību.
- Tiesības pieprasīt un saņemt sociālo rehabilitāciju no „VSPC” Sociālā dienesta budžeta līdzekļiem.
- Aktīvi iesaistīties savas problēmas risināšanā, pildot līdzdarbības pienākumus.
- Pienākums sniegt pilnīgai rehabilitācijai nepieciešamās ziņas par sevi.
- Tiesības uz to, lai ziņas, kuras par viņu personiskajām vai mantiskajām attiecībām saņemis rehabilitētājs, netiktu izpaustas, izņemot likumā noteiktos gadījumos.
- Personai, kura vēlas saņemt vai saņem sociālo rehabilitāciju, pēc sociālā rehabilitētāja pieprasījuma, ja tas nepieciešams lēmuma pieņemšanai, jāgriežas pie ārsta, lai veiktu medicīnisko izmeklēšanu.
- Personai, kura vēlas saņemt vai saņem sociālo rehabilitāciju, pēc sociālā rehabilitētāja pieprasījuma jāpakļaujas ārstēšanai un atveseļošanās pasākumiem, ja paredzams, ka tas uzlabos minētās personas veselības stāvokli, novērsīs tā pasliktināšanos.
- Aktīvi darboties, lai veicinātu savu iekļaušanos sabiedriskajās norisēs.

VSPC vadītājs V. Rande

satiksmes noteikumu prasībām braukšanai diennakts tumšajā laikā.

Pārkāpumu konstatēšanas gadījumos gan nepilngadīgās, gan pilngadīgās personas tiks sauktas pie administratīvās atbildības pēc Latvijas APK 149.²¹ pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu.

Pateicamies par sapratni un atbalstu, lai tiktu ievērotas LR likumdošanā minētās prasības.

Raimonds Pudulis un Uldis Šmēdiņš, Talsu rajona policijas pārvaldes vecākie iecirkņa inspektori

P.S. Atgādinām, ka saviesīgos pasākumos (diskotēkās, ballēs u.tml.) personām, kas nav sasniegušas 16 gadu vecumu, atļauts uzturēties līdz plkst. 23.00, bet tiem, kas vecāki par 16 gadiem, jābūt līdzī personu apliecinošam dokumentam (ar personas kodu).

Ciemos

MAZIRBE

Savā ziņā pats neparastākais ciems: kādreiz vienots un piederīgs Dundagas pagastam, tagad ilgus gadus sadalīts (no ceļa uz jūras pusi ietilpst Kolkas pagastā). Tādējādi vēsturiskā skatījumā būtu jāpievēršas visai Mazirbei, bet mūsdienu lūkojumā tai ciema daļai, kas ir Dundagas pagastā.

Dažādu ziņu par Mazirbi ir krietni daudz. Interesentiem iesākām Viļa Veldres *Dzīve pie jūras* (R.: LKF, 1991) un īpaši Valdas Šuvcānes *Lībiešu ciems, kura vairs nav* (R.: Jumava, 2002).

NO FRIČA ĪVNIKA PAGASTA APRAKSTA

Vecsaimniecības: *Brauski-Jaunvalki, Brauski-Vestbergi, Bunki, Grabi, Jaunaņņas, Jaunkalniņi, Jaunvalgani, Reiņi, Siliņi, Taizēļi, Tomi, Vecaņņas-Kalsi, Vecvalgani.*

Sadalītas vecsaimniecības: *Brauski-Vestbergi: Brauski, Strautmaļi, Vārpas.*

Mazmājnieki: *Bunkos: Brande Pēters (pļavas), Braunfelds Andrejs, Fridentals Kārlis, Fricbergs Teodors, Fricbergs Bille (zeme), Freimans Rudolfs, Krūze-Jankevics, Kunstbergs Eduards, Kuike Jānis (zeme), Stalts Didriķis, Stefenbergs Pēters.*

Kalsos: Stefenbergs Kārlis, Stalts Pēteris, Steselis-Zēlis.

Taisēlos: Fricbergs Bille, Brande Eduards, Upsavs Līze.

Tomos: Leitendorfs Ernests, Celms Kārlis, Rozenfelds Pēters.

Mazirbes mācītāju muižas un fonda zemju jaunsaimnieki: *Apallauki, Aizupji, Adrejsārti, Avenkalni, Baznīckalni, Damberi, Folmaņi, Jaunkalniņi, Kalēji, Klusiņi, Mazsīpoli (sk. bij. Mežsargs), Mežvidi, Priezbogi (Birznieki), Zemītes, Strautmaļi (sk. Brauski), Zemesbirzes, Vārpas (sk. Brauski).*

Piešķirta bij. mežklausītāju māja Rāksti, piešķirta bij. mežsargu māja Mazsīpoli, piešķirta bij. Ķesteru māja, piešķirts bij. krogs.

Pareizticīgo māja. Mazirbes luterāņu baznīca. Mazirbes luterāņu draudzes zeme (Mācītāju muiža). Mazirbes I pakāpes pamatskola. Mazirbes II pakāpes pamatskola. Bij. jūrskola Bunkos. Dundagas patērētāju biedrība *Ražotājs* (Taizēļos). *Venta*, tirgotava *Taizēļos*. Pasta un telefona kantoris *Kalējos*. Mazirbes dzelzceļa stacija. Mazirbes dzelzceļnieku māja. Aptieka. Alfreda Zēļa māja (tējnīca). Bij. Ziemeļu piensaimniecības sabiedrības zeme. Mežniecība, mežsargi: Mazirbes virsmežsargs bij. krogā un mežsargs.

SENIE LAIKI, BRĪVVALSTS GADI

No Veronikas Milleres darba Mazirbes ciema socioloģiskais raksturojums

Pirmo reizi Mazirbe rakstiskos avotos minēta 1387. gadā. Mazirbes ciema vēsture un attīstība cieši saistīta ar līvu tautas vēsturi. Līdz pat 18. gadsimtam Mazirbe bija izteikts līvu ciems.

15. — 16. gadsimtā veidojās muižas feodālais zemes īpašums, kad muižas laukiem pievienoja lauksaimniecībai derīgas zemes, bet šim nolūkam nebija izmantojami mazie, smilšainie, neauglīgie jūrmalas zvejnieku sētu pleķīši. Tādēļ šis feodālais process pilnībā neskāra jūrmalas zvejnieku apmetnes, to skaitā arī Mazirbi, un tās turpinājās brīvi attīstīties.

16. gadsimta beigās Dundagas jūrmala, kurā ieskaitīta arī Mazirbe, ietilpa Kurzemes bīskapijā un vēlāk nonāca Dundagas privātmuižas atkarībā. Lauksaimniecībai derīgās zemes trūkums noteica Mazirbes cie-

ma iedzīvotāju pievēršanos zvejniecībai. Zivis pārdeva un ar tām maksāja muižas nodevas. 18. gadsimta sākumā ciemu attīstību aizkavēja pēdējā lielā mēra epidēmija 1710. — 1711. gadā. Pazīstamā Mazirbes mēra akmens ierakstu, kas vēsta gandrīz vai par visu iedzīvotāju izmiršanu Dundagas jūrmalā (dzīvi palikuši esot tikai 10), apstrīd Irbes — Ģipkas draudzes baznīcgrāmatas, kurās ieraksti vēsta par iedzīvotāju paglābšanos daudzās sētās.

Gadsimtiem ilgi veidojušies sakari radniecisko tautu līvu, no vienas

• *Lībiešu tautas nams.*

puses, un igauņu un somu, no otras puses, starpā. Pēdējie brauca peļņā un ieprecējās. Igaņu zinātnieki uzskata, ka šīs ciešās attiecības veicinājušas līvu etniskuma saglabāšanos Ziemeļkurzemē. Ar latviešiem līvi uzturējuši tirdznieciskus sakarus, bet no precēšanās atturējušies atšķirīgās valodas, nodarbošanās un tradīciju dēļ. Savdabīgi par iedzīvotāju sadzīvi un attiecībām liecina Fridriha Mālberga dzejolis:

*Sen senis, kad vēl Laima, Jumis
Pār tāmjiem, lībjiem valdīja,
Tie nepazina netikuma
Un mīļā mierā dzīvoja.*

*Tie vieni darbojās ar zveju,
Bet otri ara tīrumus.
Tiem pietika ar savu leju,
Bet šiem ar savu pakalnu.*

Jūras zveja joprojām bija mazirbieku galvenais iztikas avots — viņi zvejoja reņģes, butes un brētliņas. Tā saucamās Dundagas spēka butes bija tālu pazīstamas, tādēļ selgā stāvēja lielas burulaivas un gaidīja loms, lai zivis vestu uz Rīgu. Nomu muižai maksāja ar zivīm un naudu, bet jau no 1845. gada dažas sētas tika iznomātas tikai par naudu.

Mazirbes un apkārtējo zvejnieku ciemu likteņi ir cieši saistīti. Ap 19. gs. vidu ciemos jau sāka būvēt lielās burulaivas piekrastes braucieniem. Izdarīgākie un drošākie zvejnieki veda kaltētas zivis uz Rīgu un pat Pēterburgu, arī transportēja malku. Dundagas muiža uzskatīja, ka tādi blakusienākumi dod tiesības paugstināt mājas nomu. 1859. gada beigās barons Ostenzakens paziņoja piekrastes zvejniekiem par jaunajiem nomas noteikumiem, kas bija smagāki nekā auglīgajā Zemgalē. Zvejnieki atteicās parakstīt jaunos līgumus. Līvu cīņas ilga vairākus ga-

dus. Nepaklausīgos lībiešus barons izlika no mājām un viņu vietā ielika latviešu nomniekus.

Tas bija pirmais smagais trieciens lībiešu ciemiem un arī Mazirbei. Lībieši aizvien vairāk izkusa latviešos. 20. gs. sākumā Dundagas muiža izcirta piekrastes mežus, pēc tam zemi sadalīja kā lībiešiem, tā latviešiem.

Pirmā [koka] baznīca Mazirbē uzcelta 1766. gadā, bet dokumenti liecina, ka baznīca Mazirbē bijusi jau 18. gs. sākumā. Laikā no 1866. līdz 1868. gadam uzcelts pašreizējais luterāņu dievnams. 1904. gada baznī-

Foto no Kubalu skolas-muzeja krājumiem.

cas aprakstā teikts, ka baznīca ir mūra celtne ar 400 sēdvietām un atrodas 200 soļu no pastorāta. Draudzē pulcējās visu Jūrmalcietu iedzīvotāji no Sīkraga līdz Kolkai. Gadsimtu mijā baznīca pulcējusi pāri par tūkstošiem latviešu un apmēram tikpat lībiešu. Līdz Otrajam pasaules karam dievkalpojumi notikuši pārsvarā latviski, tomēr reizēm no Helsinkiem ieradies mācītājs un dievkalpojumus noturējis līvu valodā.

Pirmā skola darbojās 3 km no Mazirbes, Košraga ciema Žokos, no 1832. gada. Skolēnu skaitam, no 30 līdz 50, telpas kļuvušas par šaurām, tāpēc Mazirbē uzcelta Dundagas-Mazirbes pagasta skola, kas atklāta 1880. gadā. Vienā telpā mācījušās divas klases, katrā pa 7 — 9 skolēniem. 1933. gadā skolu pārņēma Izglītības ministrija un tā sāka saukties par Mazirbes valsts pamatskolu ar sešgadīgu apmācību. Skolā lībiešu valodu mācīja fakultatīvi 2 stundas nedēļā līdz 1934. gadam.

Mazirbē darbojās arī 1893. gadā celtā jūrskola — līdz 1914. gadam, kad Pirmā pasaules kara gados tā evakuēta. Pēc tam mācības jūrskolā vairs nav atjaunotas. Līdz 1939. gadam jūrskolas ēkā darbojusies valsts pamatskola. 1939. gadā 17. maijā svinīgi ielikts pamatakmens pamatskolai, kas uzsāk darbu 1940. gadā.

Latvijas brīvvalsts laikā Mazirbes ciema saimnieciskā dzīve bija labi attīstīta. 1920. gadā dibinātais zvejnieku kooperatīvs bija pirmais Latvijā. Plašāks uzņēmums bija 1927. gadā dibinātais Zivs. Uzņēmumā strādāja 8 nekvalificēti strādnieki un viens administratīvais darbinieks. Uzņēmumu veidojusi zivju mazgātava (strādājuši 2 cilvēki maiņā), sālītava (3 cilvēki maiņā), kaltētava (1 cilvēks maiņā) un čiekuru

noliktava. Produktu transportēja no Mazirbes stacijas pa visu Latviju un pat uz Lietuvu.

Zivis uzpirka arī no citiem zvejniekiem par augstākām cenām nekā citi uzpircēji un pārdeva, kad cenas bija augstākas, uzglabājot ledus pagrabā.

Visvecākais rūpnieciskais uzņēmums bija 1904. gadā dibinātais *Brausku* ķieģeļu ceplis. Kopš 1929. gada tā īpašnieks bijis Rūdolfs Vestbergs un viņa ģimenes locekļi, uzņēmumā strādājuši vēl trīs algoti darbinieki, no tiem viens kvalificēts amatnieks. Uzņēmumā ietilpa ķieģeļu gatavotava, dedzinātava, žāvētava un noliktava, vagonete ķieģeļu pārveidāšanai, mālu maisītājs un ķieģeļu dedzināšanas krāsns. Ražoja sarkanos un parastos ķieģeļus, ar tiem apgādāja vietējos iedzīvotājus, no tiem uzceltas vairākas ēkas, kas saglabājušās šobaltdien (piemēram, mazirbieki bijušo Vestbergu māju sauc par *Ķieģeļu Brauskām*, no šiem ķieģeļiem celta ēka, kurā tagad atrodas Mazirbes pasts). Ķieģeļus transportēja pa dzelzceļu uz Ventspili.

Kopš 1910. gada *Celmos* darbojās galdniecība. Strādāja viens cilvēks maiņā. Galdniecībā tapa logi, durvis, mēbeles, bišu stropi u.c.

Vietējie iedzīvotāji savā starpā gandrīz vai par miljonāru dēvēja Alfrēdu Zēlu, kam no 1932. gada piederēja kokžāgētava, kurā darbu rada 9 nekvalificēti strādnieki. Produkcija: plankas, dēļi, jumta skaidas, zāģēja kokus pēc pasūtījuma. Zēla uzņēmums tiešām zēla, jo koku tirdzniecība bija ienesīga nozare.

Mazirbē bija vairāki veikali. Līdztekus patērētāju biedrības veikalam lielākais bija *Sudrablīčos*, kas ļoti sekmiīgi konkurēja ar kooperatīva veikalu, pat draudot to izputināt. Par veikala vērienīgumu liecina tas, ka tā īpašnieks slēdzis dažādus darījumus ar firmām Rīgā. Ciemā bija arī vairā-

Es mīlu savu planētu!

Šādi vārdi rotāja velomaratona dalībnieku kreklīņus. Par pasākuma ieceri varējām lasīt *Dundadznieka* iepriekšēja laidienā. Tagad daži vārdi pēc tā norises.

7. jūlijā izbraukuši no Tartu (Igaunija), 19. jūlija vakarā Dundagā iebrauca velomaratonisti, kas bija veikuši savulaik Dainu tēva Krišjāņa Barona ar kājām noieto maršrutu no Tartu uz Dundagu. Dundadznieku rosināta, Vitas Jaunzemes un projekta *Pēdas* balstīta, ideja bija piepildījusies.

Nākamajā dienā — vides sapošana. Dziesmām skanot un lietum listot, savācām divas traktora kraviņas atkritumu. Talkā gan maz manījām vietējos jauniešus. Toties rosīgi līdzdarbojās *Jaunsniķeru* un *Jumaru* ļaudis, kuru gan viesmīlību, gan vietējos ēdienus.

Pēc atkritumu vākšanas velomara-

ki mazi uzpirkšanas veikali židiem ar daudzveidīgu preču klāstu, kā arī specializēti veikali. Tējnīca *Vilnis* (īpašnieks Rihards Karlsons, pārdevējs E. Jaunvalks) pastāvējusi neilgi, jo ļaunprātīgi nodedzināta. Bijušas divas maizes ceptuves, viens skārnis. Jau no 20. gadsimta sākuma — aptieka.

Cauri Mazirbei gāja dzelzceļš no Ventspils uz Dundagu, Talsiem un Stendi. Mazirbes dzelzceļa stacijas uzgaidāmajā telpā bija bufete, kurā strādājuši arī iebraucēji no Igaunijas.

Rosīga bija sabiedriskā dzīve. 1923. gada 14. augustā notika plašs sarīkojums — Baltijā pirmie zvejnieku svētki. 1927. gadā Mazirbē nodibināta Līvu savienība līvu kultūras un saimnieciskās dzīves izkopšanai. 1938. gada oktobrī notikušas Līvu savienības tautas nama pamatakmeņa iemūrēšanas svinības, bet 1939. gada 6. augustā nams iesvētīts. Svētkos piedalījās ap 600 cilvēku no plašas apkārtnes, arī valdības pārstāvji. Tautas namā aizsākās rosīga kultūras dzīve. Bet brīvvalsts dienas jau bija skaitītas.

Šeit izmantotā darba fragments ļauj gūt kopskatu par ciema dzīvi kādreiz. Par vairākām šeit pieminētām tēmām un faktiem (piemēram, *Mēra akmeni, jūrskolu, baznīcu, ražotnēm, sabiedriskajam norisēm*) dažādos avotos rodamas izvērstākas ziņas. Daļu no tām atspoguļosim nākamreiz.

Alnis Auziņš

(Turpinājums nākamajā numurā.)

Autors pateicas par atbalstu raksta tapšanā I. Abajam, V. Dzenei, G. Ginterei, D. un J. Jansoniem, E. Kiršpilam, E. un V. Milleriem, A. Rappoportam, P. Valcim.

Autors pateicas par atbalstu raksta tapšanā I. Abajam, V. Dzenei, G. Ginterei, D. un J. Jansoniem, E. Kiršpilam, E. un V. Milleriem, A. Rappoportam, P. Valcim.

Tiekamies 8. oktobrī!

DUNDAGAS VIDUSSKOLAI 60

46. — 50. izlaidums

Audzinātāji: Mārīte Pēterhofs (46.), Austra Auziņa (47.), Inta Kaudze (48.), Māris Pētersons (49.), Vilnis Vadonis (49.) un Irēna Kronberga (50.).

Atmiņas ir saldas

48. izlaidums, 1994. gads

Pagājuši jau 10 gadi, kopš esmu pabeigusi vidusskolu, un atmiņas kā vienmēr ir saldas, jo sliktais ar laiku pazūd.

Mūs audzināja Inta Kaudze. Kad gājām divpadsmitajā klasē, mums bija jāieved pirmklasnieki, kam dāvinājām zīmētas skolas somas. Tagad viņi jau lieli.

Mācoties pamatskolā, mainījās izglītības sistēma — ieviesa 12. klasi, un nācās pārlēkt pāri 6. klasei (ja pareizi atceros), savukārt, beidzot 9. klasi, teicamniekiem nevajadzēja kārtot eksāmenus. Toties mūs atkal gaidīja kārtējās pārmaiņas izglītības sistēmā. Mums, 10. klasei, bija jāsāk mācīties izvēles priekšmeti. Bija tādi, ko mācījās visi, piemēram, algebru, ģeometriju, valodas, vēsturi, bet citus varēja izvēlēties, piemēram, datorus (tad vēl vecās bekas), vizuālo mākslu, ķīmiju. Nepatīkamākais bija tas, ka mēs sēdējām skolā dažreiz līdz pat pulksten 17.00, kamēr tie, kas bija par mums gadu vecāki, mācījās pa vecam — līdz 14.00 — 15.00.

Skolotāja Velga Eizenberga 12. klases sākumā dažas mūsu klases meitenes uzaicināja doties uz Aglonu. Tajā laikā tur viesojās pāvests Jānis Pāvils II. Tur gūtās emocijas nav vārdos izsakamas! Pāvests ieradās ar helikopteru un nolaidās pavisam netālu. Tad pavisam mazā vieglajā mašīnā ar stiklotām durvīm brauca cauri cilvēku masām, māja ar roku un mūs svētīja. Neapraķstāmas sajūtas pārņēma, kad pāvests pabrauca garām mums, mazai grupiņai no Dundagas, rokas stiepiena attālumā.

Pirmajā oktobrī svinējām Skolotāju dienu. Pēc tradīcijas mācītspēkiem tajā dienā jāvām atpūsties. Vecāko klašu skolēni kļuva par skolotājiem. Santa Miķelšteine bija direktore, es — mācību pārzine. Izvadājām skolotājus ekskursijā pa Dundagu, kur viņi apskatīja pili, parku, diķi, pienotavu un abas skolas (viss bija pagatavots turpat skolas telpās, izmantojot mēbeles un citus palīglīdzekļus). Pēc ekskursijas skolotāji klausījās apsveikuma runas, koncertu, piedalījās *Lieliskajā pieciniekā*, un tā uzvarētājus apbalvojām ar ķirbi.

Mūsu laikā bija jādežurē ne tikai uz trepēm un gaitenīs, bet bija arī virdžurants — katru dienu cits vidusskolnieks. Viņš visu dienu sēdēja 1. stāvā pie galdiņa, pretī ieejas durvīm. Savā ziņā svarīgākā persona skolā, jo neviens neienāca vai neizgāja nepamanīts. Viņa pienākumos ietilpa arī spiest zvana pogu un novērtēt klašu tīrību. Parasti virdžuranta galdiņš starpbrīžos vai lūza no apmeklētājiem.

Gribu pateikt lielu paldies tiem, kas nolēma Dundagā dibināt mākslas skolu. Tur radās iedvesma daudziem interesantiem pasākumiem ne tikai vidusskolai, mākslas skolai, bet arī gara un mākslas darbiem. Tur radās bohēmista gars, cilvēkpazīnējs, dzīves mīlētājs un radošais cilvēciņš ar dabas dotu organizatora talantu, kāda es esmu tagad.

Vai kāds vēl atceras seriālu *Border-tauna* un *Bagātīe arī raud?* Šī seriāla pēdējās sērijas rādīja darbadienu rītos, un mēs tās skatījāmies vai nu skolas bioloģijas vai fizikas kabinetā, vai, draudzīgos bariņos izklīduši, tuvējo klasesbiedru mājās. Neviens nerājās un neiebilda. Vismaz mums tā šķita.

Grandioza bija 1994. gada *Popiela*. Vismaz 11. klases četru puīšu priekšnesums (Romans, Ruslans, Alvis, Teldijs attēloja krievu grupu *Ļube*) noteikti bija lielisks! Meitenes ģība!

Atgadījās arī kuriozi. 12. klasē, pušķojot skolas eglīti un zāli, meitenes ārā zāģēja malku, lai pagalēs varētu iestutēt eglītes. Puīši stāvēja blakus un turēja mēteļus vai arī priecājās par to, ka meitenes nesa ārā no zāles krēslus un galdus! Tas viss ir piedodams un saprotams, un tagad par to nāk smieklī.

Vidusskolas laikā saslīma krievu valodas skolotāja Evarte, un to sāka mācīt skolotāja Vecriņķe. Viņa bija ļoti sirsnīga, stundās dziedājam krievu roman-

Es esmu gatavs braukt, un mana dedzība ar paceltām būrām gaida vēju. Tikai vēl viens elpas vilciens šai rāmajā gaisā, tikai vēl viens mīlas pilns skats, ko metīšu atpakaļ, un tad es stāvēšu starp jums.

Halils Džibrans

Tieši Tevi un jūs visus 8. oktobrī savā 60 gadu jubilejā uz absolventu, skolotāju un citu darbinieku salidojumu gaida Dundagas vidusskola.

Šajā dienā jau no plkst. 12.00 būs atvērtas luteriskās draudzes baznīcas durvis svētbrīdim. No plkst. 14.00 dalībnieku reģistrācija *Lielajā skolā*, bet plkst. 15.00 atmiņu grāmatas par Dundagas vidusskolu atvēršanas brīdis, kā arī iespēja to iegādāties. Pēc tam stāsimies gājienam, lai plkst. 16.00 dotos uz Dundagas Tautas namu, kur plkst. 17.00 tiksies gan koncerta dalībnieki, gan skatītāji. Ceram, ka tas būs brīdis, kas atsauks atmiņā sava paša vai kāda klasesbiedra talanta dzirksti. Turpinājumā atmiņu, smieklu un pārdomu piepildīta nakts līdz pat rītam aizlīgos deju un dziesmu ritmos gan vecās pils sienās, gan jaunās skolas pajumtē.

Vēl aicinām jūs atrast brīdi, kad dienas gaitā varētu iegriezties pilī un apskatīt tieši 8. X atklāto no Dundagas vidusskolas direktoru foto portretu galeriju, kuri savus darba gadus vadījuši pils sienās.

Groziņi un garastāvoķļa noskaņas katra paša ziņā, par dalības maksu un citas sīkākas ziņas taujāt vidusskolā vai pa tālruniem 3232192 un 6309698 sekretārei.

Dundagas vidusskolas saime

ces un balādes par kara laikiem, bet pēc tam tās analizējam. Spilgtā atmiņā palikusi arī mūzikas skolotāja Inita Akermane. Viņa ar savu azartiskumu un jaunības šarmu paņēma jauniešus pilnīgi savā varā, pat puīši skrēja uz kori. Pēkšņi viņi tik labi prata dziedāt!

12. klases beigās, aprīlī, manu mammu aizveda uz slimnīcu. Sākās mana cīņa par eksistenci. Un es to izdarīju — pabeidzu vidusskolu kā viena no trim labākajām. Eksāmeni bija grūti, bet reizē viegli. Paredzēju sev 10 balles darbmācības eksāmenā un 10 arī saņēmu!

Interesanta bija tradīcija dienā pirms pēdējā zvana 11. un 12. klasēm laistīties. Gan jau tam visam bija kāds zemteksts, piemēram, aizskalojot prom visas nelaiņas un bēdas, norūdīties pirms eksāmeņiem, stiprināt draudzību. Bet varbūt vienpadsmitie vienkārši gribēja no divpadsmitajiem ātrāk tikt valā un palikt vecākie skolā? Tajā dienā visa Dundaga palīdzēja, gluži kā sarunājuši — jebkur varēja pasmelt ūdeni, pat panāca pretī un palīdzēja, nebārās, ja gadījās ieskriet svešā mazdārziņā pēc ūdens, bet iedeva vēl vienu spainīti! Pēdējā pietura — Dundagas parks, kur meitenes ar visām drēbēm tika iemestas diķī, bet pēc tam salēca arī puīši!

Un tad — ceļš uz Rīgu vai citām pilsētām. Kā nu kuram ir veicies, par to ceru parunāt salidojumā!

Ieva Freimute,
48. izlaiduma (1994) absolvente

Trakā klase

49. izlaidums, 1995. gads

Mēs bijām “b” klase, un mūs audzināja Vilnis Vadonis. Bijām stipri izlaidušies, bieži nācās dzirdēt pārmetumus, ka esam *Vadoņa bērni*, jo kādu brīdi viņš bija direktors. Ne reizi vien viņš cieta no mūsu izdarībām, jo bijām kā haoss. “A” klase bija kārtīga, cītīga un mūs nevarēja ciest, jo mēs atļāvāmies to, ko viņi nekad nevarēja. Kad mācījāmies 12. klasē, Vadonis jau strādāja Talsos, bet brauca pie mums divas reizes nedēļā, lai būtu mūsu audzinātājs. Pārējās dienas mēs vieni paši pa skolu, kā teļu bars. Jaukākais ir tas, ka Vadonis mums joprojām ir pieejams. Kad es ar klasesbiedru Vilni precējos, mēs bijušo audzinātāju uzaicinājam uz kāzām.

Mūsu klase bija slavena ar laistīšanos. Pēc stundām puīši gaidīja meitenes aiz skolas stūra un pamatīgi aplaistīja. Reiz mums pat visa skola bija jāmazgā. Lūcijas Zepas kabinets bija tāds, kur neko tādu darīt nedrīkstēja, tomēr

• **T. Kaudze:** “*Vilnis Vadonis jau strādāja Talsos, bet divas reizes nedēļā brauca uz Dundagu pie mūsu klases, jo bija audzinātājs.*”

Foto no T. Kaudzes albuma

Es piederēju *necentra* meitenēm. Reizēm pat kāvāmies. Bija arī neitrālās, bet viņas dabūja pamatīgi trūkties, ja *pieslējās* kādai no pusēm. Puīši savā starpā satika labāk. Meitenes bija ellīgas, visas lielas personības. Ja kāds runāja pretī Sanitai, viņa uzreiz gāza. Vienreiz viņa ar Sandi Rudgali klases priekšā pamatīgi izkāvēs. Evita un Sanita cīnījās par Oskara Ozoliņkevica uzmanību. Kādā stundā viņš man pa klasi sūtīja zīmīti, aicinot uz tikšanos. Sanita to pārtvēra un nolasīja visai klasei. Kāds man bija kauns!

Mūsu klasē mācījās arī Aigars Sūniņš, čigāns. Viņam patika Sanita. Literatūras stundās pie Intas Freivertes bija jālasa pa rindkopām, pēc tam nosaucot nākamo lasītāju. Kad Aigars lasīja, viņš vienmēr pēc tam sauca Sanitu. Viņa bija nikna, atteicās lasīt. Traki gāja!

Īpatnējs puišis bija Kaspars Niegliņš. Viņš perfekti zināja vēsturi, rakstu darbos saņēma 10. Bet, kad Kasparu izsauca klases priekšā, viņš vienmēr teica, ka nemāk. Izrādījās, ka viņam nepatīk vai bail runāt klases priekšā, lai gan zināšanas bija pilnīgas.

Reiz mums izcēlās liels konflikts ar skolotāju Nici Jankovsku. Viņu bija diezgan viegli nokaitināt. Vienā tādā reizē skolotāja Vinetu Ozoliņkevici sarāva aiz matiem, tika arī Inesei Japsei. Pēc tā mēs vācām parakstus, lai atteiktos no viņas. Parakstījās visa klase, izņemot divus puīšus — Vilni Kaudzi un Romanu Kundecki, jo viņi bija

skolotāju bērni. Neatceros, kā tas beidzās, taču stundas Jankovska turpināja vadīt.

Pēc 9. klases bariņš puīšu un meiteņu aizgāja projām. Tad sākām vairāk pievērsties mācībām. Sadraudzējamies ar “a” klasi, jo daudzas stundas notika kopā. Meitenes, kas mācījās literatūru un latviešu valodu pie Mārītes Pēterhofas, bija saliedēts bariņš. Pamatīgi mācījāmies, arī atzīmes eksāmenos pelnījām labas. Pēterhofs par mums stāvēja un krita.

Mūsu klase bija pirmā, kas skolā sarīkoja *Popielu*. Pēc tam tās turpinājās arī kultūras namā. Rīkošana bija mūsu stiprā puse, to arī darījām pamatīgi. “A” klase tajā jomā stipri atpalika.

Mazajā skolā mūs audzināja Avotiņa, ļoti stingra. Reizes rēķins bija jāzina kā pantiņš no galvas. Pret viņu jutām milzīgu respektu, pat baidījāmies. Arī no Zepas, jo viņa vienmēr *redzēja*, ja kāds nebija uz stundu iemācījies, un tūlīt izsauca. Beigu beigās es tajās reizēs, kad nebiju iemācījies, nemaz negāju uz stundu, jo zināju, ka mani noteikti izsauks un ka dabūšu sliktu atzīmi.

Skolotājai Avotiņai septembrī ir dzimšanas diena. Mēs katru gadu, arī pēc aiziešanas uz *Lielo skolu*, gājām pie viņas uz mājām sveikt. Arī Vadoni vienmēr sveicām, taisījām viņam lielu cepumu torti.

Tamāra Kaudze (Raroga),
49. izlaiduma (1995) absolvente

Kas notiek skolā?

Pirms jaunā mācību gada sākuma jautāju skolas direktoram Uldim Katlapam par skolā paveikto un jaunumiem.

Atskatoties uz pagājušā mācību gada noslēgumu, direktors uzteica trīs augstākā — A — līmeņa ieguvējus centralizētajos eksāmenos: Gati Ratkeviču (vēsturē), Kalvi Jakaju (biznesa ekonomiskā) un Māri Mitleru (ģeogrāfijā). Neviens skolā nebija ieguvis zemāko vērtējumu.

Vairāki skolotāji ir ieguvuši augstāko izglītību: Laimonis Ulmanis, Vizma Lagzdiņa, Inga Leistmane un Inta Kaudze. Norika Kundecka, Iveta Kundecka un Valda Parema ieguvušas maģistra grādu.

Vasaras noslēgumā *Mazās skolas* telpas piedzīvoja savdabīgu *iesildīšanos* pirms mācību gada — tur mitinājās teātra sporta festivāla dalībnieki. (*Sk. atsevišķu rakstu 6. lappusē! — Red.*)

Zināmas pārmaiņas būs mācību darbā. *Mazajā skolā* Zandas Napskas dzemdību atvaļinājumā mācību daļas vadītājas pienākumus uzņemsies Zinta Vidiņa un Marita Čaunāne. *Lielajā skolā* darbu uzsāks trīs jaunas skolotājas — Sarmīte Sirkele (mācīs angļu valodu), Una Upīte (mācīs vēsturi un sociālās zinības) un Una Domkus (mācīs latviešu valodu).

U. Katlaps ar nožēlu atzina, ka šajā mācību gadā skolēnu nepietiekama skaita dēļ nebūs vakarskolas. Savukārt 4., 5. un 9. klasēm tiek atjaunota licence korekcijas programmai.

Vasaras laikā ir veikti arī nelieli sāpošanas darbi. Izremontēts skolas medicīniskais kabinets un telpa skolas muzejam. Atbildīgs par skolas muzeja izveidi būs skolotājs Imants Brusbārdis. Nedaudz remontētas vairākas klases. Direktors pateicas skolotājiem un skolēnu vecākiem, kas nežēloja laiku un spēkus klašu telpu sakārtošanai.

Arī nākamajā mācību gadā ir dažādas ieceres. Pašvaldības un skolas vadība strādā pie investīciju projektiem skolas saimniecisko problēmu risināšanai. Svarīgi būtu saremontēt *Mazās skolas* jumtu un nomainīt logus, atjaunot un uzlabot abu skolas ēku sporta zāles.

Pavasārī notiks rajona skolotāju sporta svētki, kas šogad jāriko Dundagas vidusskolai.

Turpinās darbība pie jau uzsāktā *Comenius* projekta un sadarbība ar Dānijas Skovbo komūnu, kā arī citas ārpuskolas nodarbības.

Pats svarīgākais — skolas direktors visus bijušos skolotājus un absolventus mīļi aicina uz skolas salidojumu 8. oktobrī!

Una Upīte

Svešās zemēs esot skaisti

Mūsu deļotāji Zviedrijā

Kopš 2000. gada vasaras pašvaldību sadarbības apvienības *Ziemeļkurzeme* pašvaldībām ir sadarbības partneris Zviedrijā — *Vageridas* komūna. Katru gadu rīkojam vairākus kopīgus pasākumus. Pērn pie mums notika starptautiska nometne bērniem, kurā piedalījās Vageridas komūnas, Kārdlas pašvaldības (no Hijumā salas Igaunijā) un Ziemeļkurzemes pašvaldību skolēni. Šovasar Vageridas komūna uzaicināja vienu no Ziemeļkurzemes pašvaldības kolektīviem pārstāvēt Vageridas komūnu starptautisko orientēšanās sacensību *O-Ringen* atklāšanas pasākumā, kas notika viņu pašvaldībā.

Pārstāvēt Ziemeļkurzemes pašvaldību apvienību un reizē arī Latviju tika uzticēts Valdgales deju kolektīvam *Māra*. Tā vadītāja Dace Treinovska ir no Dundagas pagasta, tāpat liela daļa deļotāju. Viņi to paveica godam! Vageridas komūnas vadītājs Bengts Dalkvists noslēguma pasākumā uzsvēra, ka deju kolektīva uzstāšanās starptautiskā mēroga pasākumā ir bijusi labākā Vageridas komūnas vizītkarte.

Gunta Abaja

• Mūsu deļotāji bija lieliski, un zviedru publika mūs arī vienreizēji uzņēma.

Ceļojums sākas! Labā noskaņojumā, pilnā sastāvā ar somām un tērpiem braucam uz Rīgas lidostu, lai pēc 45 minūšu lidojuma nokļūtu Stokholmas piepilsētā Skavstā. Pirmais piedzīvojums lidostā gaida mani — laikam izskatos pēc starptautiskas teroristes, jo mani pārbauda un izčamda pa visām vilītēm, tomēr ieročus neatrod. Tālāk visi mani deļotāji līdz ar pārējiem pasažieriem var ceļot mierīgi. Lidojam tepat pāri Kolkas ragam, un kāds pat apgalvo, ka redzējis kaimiņu makšķerējam Dundagas dīķī...

Skavstas lidostā mūs sagaida Va-

gan zina, kā izturēsim visu garo dienu, bet pēc pāris stundām jau kafijas pauze. Ēdam atkal dūšīgi, jo kas gan var zināt... Pēc 2 stundām atkal ēšana! Galu galā mājās atbraucām krietni vien smagāki, toties garo ceļu no Rīgas līdz Dundagai bija grūti izturēt... bez ēšanas.

Zinājām, ka starptautisko orientēšanās sacensību atklāšanā piedalīsies vairāki tūkstoši skatītāju, bet, ieraugot milzīgo tautas pieplūdumu (nākamajā dienā mums teica, ka bijuši 13 — 15 tūkstoši cilvēku) un TV kameru tuvplānus uz lielā ekrāna, kājas kļuva viegliniegla. Vai varbūt arī smagas...

Skatuvīte maza, turklāt pilna ar dažnedažādu aparātūru, jo līdztekus mums atklāšanas koncertā piedalījās ļoti daudz Zviedrijā slavenu mākslinieku un grupu. Taču — esam viesmākslinieki no ārzemēm, un attieksme pret mums ir vienreizēja! Jūtamies pat neērti, jo kas gan Latvijā pārkārtotu skatuvi kaut kādu deļotāju dēļ. Kad atskan mūsu pieteikums un pirmie akordi, skatītājos uzbango ovācijas, kas turpinās visu uzstāšanās laiku. "Fantastic, fantastic!" pēc koncerta skan balsis no visām pusēm. Ko lai piebilst, mūsējie tiešām deļoja labi, zviedru vērtējumā — *fantastic*. Emocijas ir pārņemušas arī mūs pašus, jo ne jau katru dienu tevī skatās 15 tūkstoši.

Nākamajā dienā jāsniēdz 2 koncerti. Pirmais *Byarum* atpūtas centrā, kas līdzinās mūsu Brīvdabas muzejam. Te krietni palīdz apkārtnē. Latviešu tērpi uz zaļā fona un drastiskās deļas atkal aizrauj skatītājus. Pēc uzstāšanās daudz cilvēku nāk klāt un izsaka atzinību. Otrais koncerts atkal *O-Ringen* atklāšanas vietā — šoreiz gan skatītāju tikai apmēram 3 — 4 tūkstoši, toties publikā manām latviešus, kas tur mūsu kanti godam. Pats Dieviņš mums stāv klāt, jo pirms un pēc koncertiem lietūs gāž kā no spaiņiem, bet uzstāšanās laikā — ne pilītes.

Visi trīs koncerti bija brīnišķīgi, un par to vēlreiz saku lielu paldies saviem deļotājiem. Jūs bijāt kolosāli!!! Cik daudz spēka, laika, darba un sviedru tas ir prasījis, to zinām tikai mēs paši, bet gandarījums par padarīto ir milzīgs. Nemaz nerunājot par to, ka mūsu kopā atklājās jauni talanti (piemēram, frizierēšanā), ka ieguvām savu slepeno paroli (kādu — tas ir noslēpums), ka vairāk sadraudzējāmies, ka pieauga deļotāju pašapziņa, uzdriktēšanās, spējas.

Ko vēl redzējam Zviedrijā? Skatījāmies, kā gatavo zviedru slavenās konfektes ar zīmīgu nosaukumu *Polkagris* (tulkojumā — sivēnu polka), turklāt no sākuma līdz galam tas ir pilnīgs roku darbs, iepazīnāmies ar Vageridas komūnu un hipodromu. Programmas nagla neapšaubāmi bija kovboju pilsētiņa *High Chap*. Ko gan visu mēs tur darījām — skalojām zeltu, samērā veiksmīgi, vismaz bez upuriem pārdzīvojam laupītāju uzbrukumu čukčukbānītīm ceļā uz Meksiku, indiāņu vigvamā pārlaidām lietūs gāzi, daži pamanījās piemērot zārku bodes izstrādājumus, un vēl,

• Bet vēl priekšā atceļš no Rīgas līdz Dundagai — tik grūti bija izturēt bez ēšanas!

un vēl, un vēl....

Par jauko braucienu Valdgales pagasta deju kolektīvs *Māra* saka lielu paldies Guntai Abajai un brīnišķīgajam tulkam — Ingai no Tukuma. Īpašs paldies Vageridas komūnas pārstāvjiem Džesikai un Stīgam, kā arī mūsu šoferītei Annai!

Bet visus, kam patīk deļot, laipni aicinām mūsu kolektīvā jaunajā sezonā!

Dace Treinovska

Guntas Abajas foto

Pensionāri Bauskas pusē

Ir 2. augusta agrs rīts, kad 50 Dundagas pensionāri un 6 mazbērni sēžas autobusā, lai brauktu iepazīt Latvijas skaistākās vietas. Šoreiz — Bauskas apkaimē.

Vispirms mūsu autobuss tuvojas **Rundāles pilij**. Interesanti vērot, kā Zemgales līdzenumā, kur visapkārt plešas skaisti kviešu lauki, starp kokiem pavīd greznā, baltā pils. Kurzemes hercoga Ernsta Johana Bīrona vasaras rezidence, Krievijas galma arhitekta Frančesko Bartolomeo Rastrelli meistardarbs, pieder Latvijas slavenākajām vēsturiskajām celtnēm.

Rundāles pilij pamatakmens likts 1736. gada 24. maijā. Reizē ar pils celtniecību 1739. gadā izveidoja arī parku. Gide mūs iepazīstina ar visām pils telpām, kuras restaurētas. Neizsakāmi grezna ir Baltā un Zelta zāle.

Baroka laikmeta pils nav iedomājama bez *franču dārza*. Rastrelli to projektēja reizē ar pils ēku. Dārza plānojums bija saglabājies līdz restaurācijas sākumam, lai gan koki vairākkārt nomainīti. Parku restaurējot, viss stādīts no jauna. Vienreizība un skaistums katram būtu jāredz pašam.

Tālāk mūsu ceļš ved uz **Iecavas pagasta zemnieku saimniecību Bērziņi**. Ceļa rādītājs vēsta *Kempings* —

labirints. Mūs laipni sagaida saimnieks Jānis Pastors. Saimniecības darbības virziens ir kraupeļu audzēšana — 30 ha — un graudaugu sējumi — 90 ha. Saimniecība atrodas šosejas *Via Baltica* malā, tādēļ šēdevīgi nodarboties ar tūrismu. Mazbērni jo īpaši priecājas par šūpolēm, labirintiem, no kuriem dažs labs izklūst ar grūtībām. Varam izstaigāties ar *koka kājām*, atceroties bērnību.

Ļoti apmierināti atvadāmies no saimnieka un braucam pie tā paša pagasta **Dobuļu saimnieka Vara Ķelpes**. Šinī saimniecībā ir vairāk nekā 30 neparastu putnu šķirņu. Ir arī pundurāzīši, kaziņas, pundurtrusiņi un pat Vjetnamas melnās pundurcūciņas, kuras ir kā mājas mīldzīvnieciņi. Nupat saimniecībai klāt nācis ponijs. Visi dzīvnieciņi sevišķi ielīkmo bērņus.

Atceļā vēl iemalkojam kafiju un apēdam pa saldējumam **maizniekmeistara Normunda Skauga kafejnīcā Lāčī**. Nopērkam mājiņniekiem pa sātīgam rupjmaizes kukulim un visi apmierināti braucam mājās.

Paldies sākam Ainaī Šleineri par brauciena rīkošanu, pagasta padomei pa atbalstu un Talsu ATU par līgano vizināšanu!

Elma Zadiņa

Teātra sporta festivāls

Improvizācija, aizrautība, atjautība, jautrība, teātris. Tie varētu būt vārdi, kas visspilgtāk raksturo teātra sportu. No 8. līdz 11. augustam 162 aizrautīgi jautri skolēni un pedagogi viesojās Dundagā. Pēc skaita jau trešo teātra sporta festivālu rīkoja biedrības *Teātris un izglītība* vadītāja Ligita Smildziņa un Dundagas teātra sporta trenere Vaira Kamara.

Šo notikumu daudzi Dundagas iedzīvotāji varbūt pat nepamanīja. Kā uzsvēra V. Kamara, festivāls nebija vērst uz ārējām izpausmēm, bet vairāk nospriegots nometnes darba režīmā. Galvenais uzvars — dalībnieku un pedagogu prasmi pilnveidošana.

Festivāla un reizē nometnes dalīb-

nieki apguva gan teoriju, piemēram, par operu, par runas pamatiem, gan darbojās praktiski, mācoties sevi izjust un izteikt ritmā, mūzikā, deļā. Dundagas pedagogus Dainu Miķelsoni, Dainu Freibergu, Daci Šmiti, Daci Treinovsku, Sandru Cirveli, Ingu Šmēdiņu un Sandru Lielansi uzteica L. Smildziņa, atzīstot, ka dundadznieces lieliski spējušas gan improvizēt, gan strādāt komandā un pierādījušas sevi kā ļoti spējīgas.

Festivāls sākotnēji bija paredzēts Lielvārdē, bet, tā kā turienes trenere saslīma, tad lielo notikumu pārcēla uz Dundagu. Tāpēc rošīgie bērni no Katlakalna, Alūksnes, Dobeles, Drivas, Iecavas, Ikšķiles, Ropažiem, Salaspils, Viļāniem, Rīgas, Varakļāniem

un Talsiem devās izbaudīt piedzīvojumus un lietu uz šejieni. Nometnes dienās dalībnieki ne tikai cītīgi strā-

dāja un mācījās, bet arī atpūtās — devās nakts pārgājienā pa Dundagu un pie Zaļās jumpravas, ekskursijās

uz Kolku un Mazirbi, izdeļojās Ģirta Jānberga vadītajā diskotēkā, par ko izskanēja īpaši labas atsauksmes.

Festivāla rīkotāji pauda, ka jutuši lielu atbalstu un pretimnākšanu visā pasākuma laikā, tāpēc vēlas sirsnīgi pateikties. Paldies Dundagas pagasta padomei, pilij, tautas namam, bērnu dārzam, z/s *Strautiņi* un *Zītari*, Slīteres nacionālajam parkam, vidusskolai! Īpašu paldies festivāla vadība vēlas pateikt Aijai Upītei, kas gandrīz visu diennakti pavadīja kopā ar dalībniekiem *Mazajā skolā* un prata nodrošināt kārtību.

Nometnes noslēgumā visi uz lielām lapām pauda iespaidus un atsauksmes. Dalībnieki lapas pierakstīja pilnas jo pilnas, bet īss kopsavilkums un galvenais sauklis bija: "Par īsu!"

Una Upīte

• Lietus lija visu nometnes laiku, tāpēc arī bikšu parāde bija vērojama katru dienu.

Vairas Kamaras foto

Ne no maizes vien

Ciemos pie lestadiāņiem

Pērnrudēn pie mums pirmo reizi ciemojās kristieši no Somijas — lestadiāņi. Tie ir atmodas kustības dalībnieki, kas piederīgi evaņģēliski luteriskajai baznīcai. Viņi vēlas cilvēkus izvest no aukstās, egoistiskās, grēcīgās pasaules un vest viņus Kristus mīlestībā un žēlastībā.

Mēs, balstoties uz Bībeli, Mārtiņa Luterā un Larsa Levi Lestadiusa mācību, vēlamies visiem cilvēkiem sludināt grēku nožēlu, bet tiem, kas nožēlo savus grēkus, — to visu pilnīgu piedošanu. Mēs sludinām to pašu mācību, ko pirmbaznīca: Jēzus Kristus nopelnis, mirstot par mūsu grēkiem pie krusta, — tas ir vienīgais glābšanas ceļš, un pieņemt to var tikai sirds ticībā — tā sevi, sākotnējos lestadiāņus (ir vēl arī konservatīvie un liberālie), raksturo viņi paši.

Kas ir Larss Levi Lestadiuss (1800—1861) ?

Dievs šo vīru bija svētījis ar dāvanu uzrunāt cilvēkus tā, ka viņi atzina savu grēcīgumu, nožēloja grēkus un sāka jaunu dzīvi. Gluži kā Pāvils rakstījis vēstulē galatiešiem: *«.. līdz ar agrākās dzīves veidu jums jāatmet vecais cilvēks, kas, savu kāribu pievilts, iet bojā, un jāatjaunojas savā sirdsprātā un garā un jāapgērbj jaunais cilvēks, kas radīts pēc Dieva patiesā taisnībā un svētumā».*

Lestadiuss dzimis zviedru Lapzemē, nabadzīgā ģimenē, tomēr guvis iespēju studēt Upsalas universitātē teoloģiju un botāniku. 25 gadu vecumā kļuvis par garīdznieku un nonācis Karesuandā, pašā galējā Zviedrijas ziemeļu draudzē. Sāmi jeb lapi, kas bija šīs draudzes locekļi, uz baznīcu nākuši reti un, kad viņi, veicot lielus attālumus, ieradās, tur jau viņus gaidīja degvīna tirgotāji.

Alkoholisms, zādzība (piemēram, ziemeļbriežu nozagšana), kautiņi un dzīvošana citos grēkos — tā bija sāmu ikdiena. Lestadiusu īpaši uztrauca reiz kādā būdīņā redzētais — tur gulēja piedzērusies māte un viņai blakus badā nomiris bērniņš.

Jaunais garīdznieks savos sprediķos sāka vērsties pret redzētajiem notikumiem. Tā kā Lestadiuss bija dzimis Lapzemē, viņš prata ne tikai somu un zviedru, bet arī sāmu valodu, tuklāt labi pārzināja arī tautas domāšanas veidu. Taču Lestadiusa garīgā atdzimšana notika vēlāk. Viņš zaudē mazo dēlēnu, pēc 3 gadiem pats nopietni saslimst. Tas viņā rada bailes no nāves un nedod mieru. Divus gadus garīdznieks neredz izeju. Tad kāda sāmu meitene Marija, liecinot par savu dzīvi Dieva žēlastībā, parāda viņam samierināšanos ar Dievu un mīlestību Kristū. Sarunas laikā Lestadi-

uss ieguva mieru un skaidri saprata ticības būtību. Pēc šī notikuma viņa sprediķi ieguva jaunu saturu. Tie kļuva tik iedarbīgi, ka reiz kāds degvīna

• Lahti lūgšanu nams.

tirgotājs, par izbrīnu un sašutumu cietiem, izlēja savu degvīnu zemē. Mācītājs skaudri parādīja savu klausītāju grēkus. Viņi sāka baidīties no mūžīgās pazušanas.

Daži sēdēja raudādami, vēl citi sūdzēja savus grēkus, nometušies uz grīdas. Izmisums un nožēla tomēr pārvērtās slavas dziesmā, kad grēknožēlotāji ieguva pārliecību, ka viņu grēki piedoti un viņi Jēzus Kristus nopelna dēļ ir glābti.

Atmodas kustība pilnīgi pārvērtā draudzi: alkoholu tikpat kā vairs nelietoja, ļaudis sūdzēja savus grēkus un saņēma grēku piedošanu. Garīgā kustība radīja milzīgas sociālās pārmaiņas. Lestadiuss nomira 1861. gadā, bet garīgā kustība, kas bija dzīva baznīcā, 19. gs. beigās izplatījās Somijā, Norvēģijā, Ziemeļamerikā un Ingermālandē.

Ceļojums

Mums pazīstamie kristīgie brāļi no Somijas — Anti, Raimo un Juhani — bija atbraukuši uz Dundagu, lai dalītos Dieva vārdā. Viņi aicināja arī mūs, draudzes locekļus, ciemos uz Somiju tad, kad notiek lielie saieti. Šajos Jāņos mēs — Rūta Biezbārde, Alanda Pūliņa, Kristīne Ozoliņa un es — nolēmām doties ceļā.

Ceļojums bija brīnišķīgs. Laiks —

jauks, ceļabiedri — interesanti, lestadiāņi — viesmīlīgi. Bijām Peijenes, otra lielākā Somijas ezera, krastā, apbrīnojām skarbi skaisto ziemeļu dabu, vizinoties pa Peijeni kuterī. Taču galvenie notikumi mūs gaidīja Lahti lūgšanu namā un dievkalpojums Krusta baznīcā.

Lahti lūgšanu nams ir liela, mūsdienīgi iekārtota ēka, kurā četrās dienās piedalījās ap 5000 cilvēku. Bija ieradušies lestadiāņi no Somijas, Zviedrijas, Norvēģijas, Krievijas, kā arī aicināti viesi kā mēs.

Visvairāk pārsteidza tas, ka saieta

Alandas Pūliņas foto.

namus apmeklē daudz vīriešu, bērnu, pusaudžu, jauniešu un ģimeņu. Lūgšanu namā pat ierīkotas atsevišķas telpas jaunajām ģimenēm ar pavisam maziem bērniņiem, pusaudžiem un jauniešiem bija iesēja piedalīties, atrodoties ēkas ārpusē. Arī tie, kas nevarēja ierasties, visu varēja dzirdēt, piemēram, pa mobilajiem telefoniem. Šāds klausīšanās prieks nemaz neesot dārgs.

Saieta kārtība ir nemainīga: vispirms kāds no mācītājiem lasa L. L. Lestadiusa sprediķi, pēc tam kāds cits runā savējo (tieši **runā**, nevis lasa iepriekš sagatavotu tekstu, sprediķis nav iepriekš uzrakstīts!). Sprediķa beigās notiek īpatnēja grēksūdze: cilvēki iet pie mācītājiem, arī cits pie cita, un sūdz savus grēkus, bieži vien raudot rūgtas grēknožēlas asaras. Tā dara arī vīrieši un pusaudži zēni, un tas ir tik aizkustinoši patiesi.

Krusta baznīca, tāpat kā lūgšanu nams, ir liela, mūsdienīga celtnē. (Lahti ir jauna pilsēta, tai šogad aprit 100 gadu. Pirms tam bija ciemats, kas 19. gs. pilnīgi gāja bojā ugunsgrēkā.) Tāpēc varam saprast somu ciemiņu sajūsmu par Dundagas dievnamu, kam ir pagātnes elpa.

Dievkalpojumā jutāmies kā Dundagas baznīcā, jo kārtība bija tāda patika kā pie mums, spilgtākā atšķirī-

ba — krietni lielākais dziesmu skaits (8 bija paredzētas, bet daudzo dievgaldnieku dēļ dziedājām 12). Protams, baznīcā bija daudz ģimeņu, šoreiz gan bez bērniem.

Lestadiāņiem vispār raksturīgas kuplas ģimenes. Mūsu drauga Anti ģimenē aug 5 bērni, un tas vēl esot maz. Kāda jauna ģimenīte gaidīja ses-to mazuli. No 8 līdz 13 — tāds bērnu skaits lestadiāņiem ir visraksturīgākais.

Sievietes, apmeklējot saietu lūgšanu namā un dievkalpojumu baznīcās, ir tērpušās kleitās un svārkos, nevis biksēs, viņas sien galvā lakatiņus, tā apliecinot savu paklausību un padevību vīriem (kas savukārt bibliski ir paklausīgi Kristum, bet Viņš — Dievam). Ikdienā viņas valkā arī bikses. Sievietes tikpat kā nelieto kosmētiku, nekrāso matus, nenēsā rotas lietas, bet viņas tāpat ir skaistas, jo ir savu vīru mīlētas. Parasti sievietēm ir gari mati, kas veidoti mezglā vai kā citādi, bet

Piektajos Liliju svētkos

24. jūlijā, kā svētdienās parasti, Dundagas evaņģēliski luteriskajā baznīcā notika dievkalpojums. Liliju smarža vēstīja, ka sākušies arī kārtējie Liliju svētki.

Pēc dievkalpojuma draudzes mācītājs Armands Klāvs īsā uzrunā uzsvēra, ka patiesš prieks nāk no mūžības. Re, kāda saistība lilijām ar mūžību! Dundadznieki apsveica asociācijas *Lilium Balticum* biedrus, kas ar savām lilijām bija ieradušies dievnamā. Kā ierasts, šajā reizē dziedāja draudzes koris, bet ļaužu straume plūda cauri baznīcai, apbrīnojot skaistos ziedus. Varēja pasūtīt izvēlēto liliju šķirņu

Darbi luterāņu baznīcā

Janvāra vētrā cietušais **torņa gailis kopš 9. jūlija atkal sveiks un vesels ir savos augstumos**. Paldies Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai par finansiālo balstīšanu, visiem ziedotājiem un darba veicējiem — Imantam Zaulam un Aivaram Grantkalnam, kā arī SIA *Dundaga* vīriem!

Šovasar luterāņu draudze sekmīgi piedalījās Ekonomikas ministrijas Tūrisma attīstības valsts aģentūras rīkotajā konkursā — projektā *Sakrālā tūrisma objektu infrastruktūras attīstība*, iegūstot Ls 4 800. Nauda paredzēta **baznīcas pamata hidroizolācijai, kā arī takas bruģēšanai** (dievnama priekšpusē līdz ieejai). Pēdējo darbu

ļoti vienkārši.

Lestadiāņu mājās parasti nav televīzoru, bet laiku viņi aizpilda ļoti vērīgi. Līdztekus garīgajām nodarbēm lestadiāņi sevi pilnveido arī citādāk. Tā, piemēram, Anna Liza, kundze, pie kuras dzīvojām, pensionēta skolotāja, brīvajā laikā bija apguvusi dažādas interesantas lietas: bija iemācījusies gatavot mēbeles, pūst stiklu, apgleznot traukus. Apbrīnojām Annas Lizas smalki veidotos galdus un pulksteņa pamatni, lampas abažūru un eņģeļišus, kā arī apgleznoto kafijas servīzi.

Vienojošais pamats

Brīnišķīga ir jebkura sadraudzība starp kristiešiem. Taču īpaši aizkustinoši ir apzināties un sajust, ka kristieši ir ne tikai Latvijā. Mēs esam latvieši, mūsu draugi — somi, bet ir kas tāds, kas mūs cieši vieno: «Viens Kungs, viena ticība, viena kristība; Viens visu Dievs un Tēvs, kas pār visiem, ar visiem, iekš visiem.» (Ef. 4:5-6)

Diāna Siliņa

Diāna Siliņa

sīpolus. Brīnišķīgo ziedu izstāde bija apskatāma vēl pāris nedēļas.

Īpašs paldies par svētkiem draudzes loceklei un kora vecākajai Elmai Zadiņai, kas nenogurstoši rūpējas, lai Liliju svētki notiktu. Tāpat paldies visiem citiem palīgiem. Par interesantu ieražu veidojas Dundagas liliju audzētāju līdzdalība izstādē. Šoreiz savus krāšņos ziedus dāvināja Velta Blumbaha, Dzidra Bogdanoviča, Velta Cela, Skaidrīte Irbe, Lidiја Siliņa, Mir-dza Undava un Elma Zadiņa. Paldies!

Lai lilijas zied un smaržo, un iepriecina mūs atkal nākamvasar!

Diāna Siliņa

Diāna Siliņa

finansēšanā ar 692,50 latiem piedalās arī mūsu pašvaldība. Darbu veic SIA *Pretpils*.

Gaidām materiālus zibensnovēdēja uzstādīšanai. Kad būs sadabūti nepieciešamie materiāli, tad kalnu kāpējs **Imants Zauls ierīkos zibensnovēdēju, kā arī nokrāsos torņa skārdu**.

Vairāki nopietni saimnieciskie darbi vēl priekšā. Baznīcā ielūzusi grīda, darboties atteikušās ērģeles. Par ērģeļu nedienām esmu uzrakstījusi vēstuli vācu — latviešu draudzības biedrībai Minsterē, kas mums jau līdzējusi ierīkot apkures caurules un arī ziedojusti naudu jumta atjaunošanai.

Alanda Pūliņa

Pārdomas pēc svētkiem

No 29. jūlija līdz 3. jūlijam liela daļa Latvijas dzīvoja IX Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos. Arī mūsu vidusskolas jauktais koris.

Jūtu lielu gandarījumu par padarīto. Dziesmu svētki ir virsotne, kam gatavojamies un kurā pamazām kāpjam veselus divus gadus. Televīzija daudz atspoguļoja lielo notikumu, tomēr pa īstam svētku gaisotni var just, tikai esot kopā ar pārējiem dalībniekiem. Mēs bijām saliedēti, un pie tā arī bijām daudz strādājuši. Prieks, ka mums ir jaunieši, uz kuriem var paļauties. Manas labās rokas bija mūsu skolotājas Dace Šmite un Sarmīte Dinsberga. Nesatricināmu mieru izstaroja mūsu šoferis Edmunds Bikavnieks. Labā līmenī bija visa sadzīviskā puse, protams, mēģinājumi diezgan karstajā laikā nogurdināja, bet vai nemitīgā lietū justos labāk? Laiks mūs

lutināja, jo lietu dabūjām vien atklāšanā. Garajās svētku dienās atgadījās tikai daži nelieli pārpratumi, nesagandējot kopnoskaņu. Domāju, ka vidusskolas direktors Uldis Katlaps varēja būt lepnš, gājienā soļojot sava kolektīva priekšgalā.

Neaizmirstams bija atklāšanas pasākums krastmalā — 35 000 dalībnieku, liela pacilātība, Renāra Kaupera *Mana dziesma*, kas pārņēma savā varā visus klātesošos. Savilņpojš bija noslēguma koncerts, piedaloties 15 000 dziedātāju. Katrs kolektīvs ar savu skanējumu, ar savu auru! Lielu iespaidu panāca krāsainie lakatiņi, Mirdzas Zīveres režija bija pārdomāta un trāpīga desmitniekā.

Koncerts norisinājās emocionāli, jo tāds bija arī repertuārs. Katrs dziesmu cikls, savstarpēji atšķirīgs, klausī-

mentalitāte, latviskais gars, ko ikdienā neuzsveram, bet kas šādos brīžos izskan jo spilgti un vieno dziedātāju

No mūsu dziedātāju rakstītā uz svētku afišas

- Kur vēl uz šīs pasaules ir tik dziedāt mīloša un skaistu tradīciju piekopjoša tauta kā latvieši? Kā es lepojos, ka esmu viena no viņiem! *Zānda*
- Šie dziesmu svētki palīdzēja man saprast, cik grūts darbs ir dziedāt. Man patika istabas kompānija un svētki. *Dačux K.*
- Bija vienreizēji atrasties ievēribas centrā — cilvēki nāca klāt un apjautājās par svētkiem. *Mādž.*
- Varētu arī nebraukt mājās, bet viss labais reiz beidzas. *Maija*
- Bet vienreiz bija slikti... ☺ *Toms Z.*
- Paldies, ka devāt man iespēju piedalīties šajos Dziesmu svētkos. Bija *super!* *Jānis F.*
- Vislabāk man patika gājiens. *Rūta*

tājus uzrunāja ar savu domu. Skolēniem īpaši patika MārtiņaBrauna dziesma *Saule, Pērkons, Daugava* — mākslas valodā pausta mūsu tautas

un klausītāju tūkstošus. Pēc koncerta oficiālās daļas joprojām bija izjūtama pacilātība, jo 15 000 jauniešu gribējās dziedāt vēl un vēl.

Sandra Lielanse

